

Čo by ste mali vedieť o predaji malých množstiev voľne žijúcej zveri a zveriny z nej?

Podľa § 8 ods. 1 a § 9 ods. 1 a 2 nariadenia vlády č. 359/2011 malé množstvá:

- musia pochádzať z vlastného chovu prvovýrobcu, ktorý je na vykonávanie činnosti ustanovených týmto nariadením vlády zaregistrovaný;²⁰⁾ ak ide o malé množstvá voľne žijúcej zveri a zveriny z nej, musia pochádzať z poľovného revíru užívateľa poľovného revíru, ktorý je na túto činnosť zaregistrovaný;²¹⁾
- možno dodávať len priamo konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym maloobchodným prevádzkarniam podľa odseku 2.

Komentár: Každý užívateľ poľovného revíru je na túto činnosť zaregistrovaný v miestne príslušnej Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe.

Hygienické požiadavky na malé množstvá voľne žijúcej zveri a zveriny z nej § 9 ods. 1 daného nariadenia hovorí:

(1) Malým množstvom ulovenej voľne žijúcej zveri²⁹⁾, ktoré môže užívateľ poľovného revíru priamo predat' konečnému spotrebiteľovi alebo dodať do miestnej maloobchodnej prevádzkarne, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa, je najviac 30 % tiel voľne žijúcej zveri skutočne ulovenej v poľovnom revíri ročne.

Komentár: Slovenská poľovnícka komora iniciovala u Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR návrh na zmenu legislatívy z pôvodných 30 % na možných 50 %, v ktorej by malo dôjsť v krátkom čase. Konečným spotrebiteľom je fyzická osoba. Miestnej maloobchodnej prevádzkárni – rozumie reštaurácia alebo obchod – sa môže dodávať zverina len v celku, nedelená.

(2) Malým množstvom mäsa¹¹⁾ z voľne žijúcej zveri (ďalej len „zverina“), ktoré môže užívateľ poľovného revíru priamo predat' konečnému spotrebiteľovi na mieste, je najviac 1 t rozrobenej vykostenej zveriny alebo zodpovedajúce množstvo nevykostenej zveriny za týždeň.

Komentár: Pokiaľ užívateľ poľovného revíru za dodržania hygienických požiadaviek bude zverinu deliť a tak ju predávať (len fyzickým osobám), môže tak urobiť len v maximálnom množstve 1 tony za týždeň. Na naše podmienky je takéto množstvo zveriny len veľmi ťažko predstaviteľné.

(3) Priamo predávať alebo dodávať malé množstvá ulovenej voľne žijúcej zveri alebo zveriny z nej možno až po posúdení zveri, ktoré vykoná vyškolená osoba³⁰⁾. Za vykonanie posúdenia ulovenej zveri na mieste je zodpovedný užívateľ poľovného revíru. Vyškolená osoba musí po posúdení ulovenej zveri predkladať regionálnej veterinárnej a potravinovej správe evidenciu o počte, druhu a posúdení ulovenej zveri. Ak vyškolená osoba pri vyšetrení zistí abnormálne príznaky, ak bolo pred ulovením spozorované neobvyklé správanie sa zveri alebo ak je podozrenie na kontamináciu zo životného prostredia, musí to bezodkladne oznámiť regionálnej veterinárnej a potravinovej správe.

Komentár: Na predaj malých množstiev zveriny sa vyžaduje len posúdenie zveri vyškolenou osobou. Ulovená zver musí byť bez abnormálnych príznakov. Žiadne iné veterinárne kontroly nie sú potrebné.

(4) Vyškolená osoba vykoná vyšetrenie čo najskôr po usmrtení ulovenej voľne žijúcej zveri, pri ktorom posudzuje výživový stav, povrch tela, predovšetkým so zreteľom na výskyt výrazných zmien na koži a osrstení spôsobených ektoparazitmi, zápalových zmien na koži a poranení po pohryznutí a ďalej, ak ide

a) o veľkú voľne žijúcu zver, vyšetří telové otvory a ich okolie, výstelku telových dutín, vnútorné orgány, svalovinu a na hlave predovšetkým sliznicu ústnej dutiny a jazyk; veľká voľne žijúca zver sa hneď po

ulovení otvorí a vyvrhne, orgány hrudnej dutiny, pečeň, slezina a obličky sa predložia na vyšetrenie spolu s telom,

b) o zajaca poľného a králika divého, vyšetrí oči, telové otvory a ich okolie, brušnú oblasť a vonkajšie pohlavné orgány,

c) o pernatú zver, vyšetrí oči a telové otvory.

Komentár: Na Slovensku je vyškolených 3259 osôb na prehliadku zveri po ulovení s platným certifikátom ŠVPS SR. Vyškolená osoba zver po ulovení prehliadne tak, ako to ustanovuje nariadenie 359/2011 Z. z. a zákon o veterinárnej starostlivosti. Pri predaji celého kusa zveri konečnému spotrebiteľovi alebo miestnej maloobchodnej prevádzkarni priloží užívateľ poľovného revíru k telu zveri podpísané prehlásenie vyškolenej osoby o posúdení ulovenej zveri. Je možné si ho stiahnuť po zadaní ponuky diviny v koži na predaj, ako nevyplnený dokument.

(5) Pri priamom predaji alebo dodávaní malého množstva ulovenej voľne žijúcej zveri alebo zveriny z nej konečnému spotrebiteľovi alebo miestnej maloobchodnej prevádzkarni, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa, preukazuje užívateľ poľovného revíru pôvod ulovenej veľkej zveri lístkom o pôvode ulovenej raticovej zveri, značkou na označenie ulovenej raticovej zveri alebo dodacím listom a pri malej zveri dodacím listom.

Komentár: Lístok o pôvode ulovenej zveri (blok) je možné si objednať v Národnom lesníckom centre vo Zvolene.

(6) Chladenie ulovenej zveri sa musí začať v primeranom čase po usmrtení a vo všetkých častiach mäsa sa musí dosiahnuť teplota, ktorá neprevyšuje +7 °C pri veľkej voľne žijúcej zveri a +4 °C pri malej voľne žijúcej zveri. Táto teplota musí byť dodržaná aj pri preprave zveri. Ak to klimatické podmienky umožňujú, nie je aktívne chladenie potrebné.

Komentár: Ulovená zver by mala byť čo najskôr vychladená na požadovanú teplotu (zabránenie rastu mikroorganizmov, kazeniu). Ak je teplota prostredia na dosiahnutie požadovaného stavu priaznivá, nemusí byť zverina skladovaná v chladiacom zariadení (boxe).

(7) Vychladenú ulovenú zver alebo zverinu z nej možno dodávať konečnému spotrebiteľovi do 7 dní po jej ulovení.

Komentár: Po zadaní povinných údajov na predaj diviny cez túto aplikáciu, ako je napr. dátum ulovenia, sa dátum posledného dňa predaja vypočíta automaticky a je podľa uvedeného odseku 7, sedem dní po ulovení zveri. Po tomto dátume bude ponuka z viditeľných ponúk automaticky odstránená.

(8) Sťahovanie kože alebo šklbanie zveri, pitvanie malej zveri určenej na rozrábanie podľa odseku 2, ako aj delenie, rozrábanie alebo vykosťovanie zveriny sa musí vykonávať hygienickým spôsobom tak, aby sa zabránilo kontaminácii mäsa. Prípadná povrchová kontaminácia sa musí odstrániť orezaním. Priestory na vykonávanie týchto činností musia byť vybavené zariadením na umývanie nástrojov a rúk pitnou vodou.

Komentár: Legislatíva striktné nestanovuje vybavenie priestorov na rozrábanie a delenie diviny okrem zariadenia na umývanie rúk a nástrojov pitnou vodou (stačí aj pitná voda prinesená v nádobách). Je však potrebné, aby tieto priestory boli so spevnenou podlahou, steny a strop hladké. Celý priestor a zariadenie musia byť čisté zabraňujúce kontaminácii mäsa (bez nečistôt, pavučín, prachu, zariadenia najlepšie z nenasávacieho materiálu). Všetky vykonávané operácie pri získavaní zveriny musia byť vykonávané tak, aby nedošlo ku akejkoľvek kontaminácii mäsa (zabrániť kontaminácii zveriny z vonkajšieho prostredia znečisteným materiálom obsahujúcim mikroorganizmy, resp. chemickými látkami, osoby vykonávajúce operácie nesmú

trpieť infekčnými ochoreniami, poraneniami rúk, musia mať čistý odev, nástroje musia byť čisté, pri manipulácii nesmie dôjsť ku kontaminácii cudzorodými látkami – napríklad olejom, dezinfekčnými prostriedkami, a je treba zabrániť zníženiu kvality zveriny fyzikálnymi a mechanickými vplyvmi - teplotou, tlakom, nárazmi).

(9) Užívateľ poľovného revíru zodpovedá za označenie tiel a jedlých vedľajších produktov zveri pred jej priamym predajom konečnému spotrebiteľovi alebo dodávkou do miestnej maloobchodnej prevádzkarne, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa. Údaje o obci, okrese, kraji, dátume ulovenia a číse značky uvedené v označení musia byť zhodné s údajmi uvedenými v liste o pôvode ulovenej raticovej zveri alebo v dodacom liste pre malú zver a pre ostatnú zver podľa odseku 5.

(10) K dodanej ulovenej voľne žijúcej zveri určenej na priamy predaj alebo zverine získanej z nej pripojí predávajúci v miestnej maloobchodnej prevádzkarni, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa, dobre viditeľné a ľahko čitateľné upozornenie pre konečného spotrebiteľa: „Zver/zverina (napr. diviacia, jelenia, srnčia) bola vyšetrená dňa (dátum vyšetrenia) vyškolenu osobou a je určená po tepelnej úprave na spotrebu v domácnosti konečného spotrebiteľa“.

Komentár: Pri predaji zveriny je potrebné upozorniť konečného spotrebiteľa (kupujúceho) vyveseným oznamom o tom, z akého druhu zveri zverina pochádza, že bola vyšetrená vyškolenu osobou a že je potrebné pred konzumáciou ju tepelne upraviť, čím sa zníži riziko prípadného poškodenia zdravia spotrebiteľa.

(11) Užívateľ poľovného revíru vedie evidenciu použitia ulovenej voľne žijúcej zveri alebo zveriny z nej podľa odsekov 1 a 2, ktorá obsahuje dátum ulovenia zveri, číslo značky použitej na označenie konkrétneho uloveného zvierat'a a druh použitia ulovenej zveri alebo zveriny.

Komentár: Požadovanej evidencii vyhovuje evidencia „Záznam o love zveri, nájdenej uhynutej zveri, použitých značkách a použití diviny“ (príloha č. 8 k vyhláske č. 344/2009 Z. z.) a kópia „Lístok o pôvode ulovenej zveri“ (príloha č. 37. k vyhláske č. 344/2009 Z. z.).

(12) Užívateľ poľovného revíru uchováva záznamy podľa odseku 11 najmenej 12 mesiacov po skončení príslušného kalendárneho roka, v ktorom boli vyhotovené, a na základe žiadosti ich sprístupní príslušnému orgánu veterinárnej správy.²⁹⁾

(13) Užívateľ poľovného revíru zodpovedá za to, že voľne žijúca zver alebo zverina z nej, ak ide o zver vnímavú na infestáciu *Trichinella*, sa nepredá konečnému spotrebiteľovi ani nedodá miestnej maloobchodnej prevádzkarni, ktorá priamo zásobuje konečného spotrebiteľa, pokiaľ sa nezískajú negatívne výsledky vyšetrenia na *Trichinella* podľa osobitného predpisu.³¹⁾

Komentár: Okrem lístku o pôvode ulovenej zveri sprevádza ulovenú zver aj prehlásenie vyškolenej osoby, ktoré má dve časti. Prvá pojednáva o prehladnutí zveri vyškolenu osobou, druhá časť pojednáva o tom, že zverina vnímavá na *Trichinella* bola vyšetrená s negatívnym výsledkom, čo je tiež doložené číslom laboratórneho protokolu o vyšetrení. Rýchle zistenie výsledku vyšetrenia je možné na telefónnych číslach Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, na pracoviskách: Bratislava, Dolný Kubín, Košice, Zvolen, Prešov.